

Tisková zpráva, Hradec Králové, 4. února 2026

Nová stálá expozice v královéhradecké galerii zpochybňuje zažité škatulky

Galerie moderního umění v Hradci Králové (GMU) otevírá novou stálou expozici s názvem České umění 20. století a jeho škatulky (22/02/26–20/01/30). Výstava v kurátorské koncepci Tomáše Kolicha a Petry Příkazské představuje a zároveň zpochybňuje zažité kategorie a pojmy, jejichž prostřednictvím se běžně vypráví dějiny umění. Slavnostní vernisáž se v GMU uskuteční v sobotu 21. února 2026 v 15 hodin.

Královéhradecká galerie spravuje a rozšiřuje rozsáhlou sbírku českého umění 20. století zahrnující díla Bohumila Kubišty, Jana Preislera i dalších klasiků, stejně jako bohatě zastoupenou tvorbu umělců druhé poloviny minulého století. Nová stálá expozice se tentokrát zaměřuje na pojmy a kategorie spojované s jednotlivými díly, jejich autory a autorkami.

„Máme upřímnou radost, že mohou návštěvníci galerie po letech znovu vidět část sbírky v nové stálé expozici. Galerie moderního umění díla pravidelně představuje v krátkodobých výstavních projektech, vznik stálé expozice však umožňuje publiku setkat se i s málo vystavovanými ikonickými díly a posiluje roli galerie jako pevného bodu na kulturní mapě regionu a celé republiky,“ uvádí Jiří Štěpán, náměstek hejtmána Královéhradeckého kraje pro oblast kultury a cestovního ruchu.

Galerie se v předcházejících výstavách *Hledá se mistrovské dílo* (08/10/23–26/05/24) a *Opomenutí mistři* (21/02/25–31/08/25) zabývala otázkou, jakým způsobem jsou vybírána díla, která se dostanou do učebnic dějin umění a tvoří umělecko-historický kánon. Tentokrát GMU zkoumá termíny, prostřednictvím kterých se dějiny umění píší i čtou, a které tak pomáhají členit chronologii českého umění 20. století.

„Některé pojmy a nálepky dějin umění jsou dnes tak přirozené, že je ani nevnímáme. Jaksi samozřejmě členíme výtvarná díla na základě regionů, období či stylů, přitom je můžeme kategorizovat klidně podle barvy nebo velikosti. Tato výstava nechce škatulky rušit. Cílem je upozornit na významy, které se s nimi pojí,“ uvádí kurátor Tomáš Kolich, který výstavu připravil ve spolupráci s kurátorkou a vedoucí odborného oddělení GMU Petrou Příkazskou.

Výstavní projekt se podrobně soustřeďuje na pojmy jako Mařákova škola, sochařství, symbolismus, kubismus, surrealismus, Skupina 42, (ne)oficiální umění 1948–1989, generace 80. let, 90. léta. Každá z těchto škatulek reprezentuje širší kategorii určité školy, stylu či generace a předkládá odlišné výzvy.

„Žádný umělec nechce být zaškatulkován. Pokud je umění založené na tvůrčí originalitě, příslušnost k určité škatulce tuto původnost automaticky zpochybňuje. Proto se o kvalitních tvůrcích často říká, že je nelze vtěsnat do žádné škatulky. Je to ale nepravda. Každý umělec totiž v nějaké škatulce je – jinak bychom je nemohli srovnávat, docenit, a vlastně o nich ani mluvit,“ doplňuje kurátor.

K výstavě vychází odborná publikace *Škatulky českého výtvarného umění 20. století*, v níž Tomáš Kolich výstavní projekt rozšiřuje a zasazuje téma do historických a teoretických souvislostí. Kniha bude představena spolu s novou stálou expozicí v sobotu 21. února 2026 v 15 hodin v Galerii moderního umění v Hradci Králové.

Součástí stálé expozice jsou také obměnné výstavy, díky kterým zůstane expozice atraktivní i pro návštěvníky, kteří přicházejí opakovaně: *„Třikrát do roka se v expozici promění její tři části. Diváci mohou s každou novou obměnou získat z výstavy jiný zážitek. Expozice není nikdy ve své definitivní podobě. Proměňuje se, je stále dynamická a otevřená,“* uvádí kurátorka Petra Příkazská.

První obměnná část s titulem *Na zdi* je věnovaná stylům, motivům, skupinám, umělkyním a umělcům, kteří zůstali mimo hlavní proud vyprávění o umění doby moderny do roku 1945 a představuje méně známou etapu jejich tvorby. Jako první zde budou vystaveny grafiky a kresby umělců z okruhu časopisu *Moderní revue*. Druhá obměnná část v prostoru pojmenovaném *Za zdí* prezentuje umělce a umělkyně, kteří v letech 1948–1989 tvořili mimo oficiální struktury kulturní politiky, v undergroundu či institucemi přehlížené šedé zóně. Na úvod zde bude představena tvorba představitele tzv. nové figurace Rudolfa Němce (1936–2015).

Třetí a poslední obměnná část stálé expozice *Na bidýlku II* navazuje na předcházející výstavu *Jak sbírat umění: příběh Karla Tutsche* (28/04/24–11/01/26), kde GMU tento formát poprvé představila, a proto ponechala i zavedený název, odkazující na původní galerii Na bidýlku, kterou Karel Tutsch na konci minulého století provozoval. Výstavní prostor *Na bidýlku II* bude i nadále věnovaný současným umělcům a umělkyním nejmladší generace, kteří na své „zaškatulkování“ teprve čekají. Jako první zde svou tvorbu představí umělkyně Markéta Bábková (* 1993). Další vlna obměn se ve stálé expozici uskuteční 25. června 2026.

Výstava *České umění 20. století a jeho škatulky* (22/02/26–20/01/30) se nachází ve druhém a třetím patře Galerie moderního umění v Hradci Králové. Zahájena bude v sobotu 21. února 2026 v 15 hodin a k vidění bude do ledna 2030.

Zastoupení umělci a umělkyně:

Ve stálé expozici je zastoupeno přes 180 děl od více než 140 autorů.

Rudolf Adámek, Václav Bartovský, Zdeněk Beran, Josef Bolf, Václav Boštík, Vladimír Boudník, Ota Bubeníček, Tomáš Císařovský, Josef Čapek, Jiří Černický, Jiří David, Stanislav Diviš, Bedřich Dlouhý, Bohumila Doleželová, Pavel Doskočil, Karel Dvořák, Ferdinand Engelmüller, Emil Filla, Vladimír Fuka, Michal Gabriel, Kurt Gebauer, František Gross, Jaroslav Grus, Olaf Hanel, Jan Hendrych, Zdenka Heritesová, Josef Heřman, Karel Hladík, Jiří Horník, Willy Horný, Antonín Hudeček, František Hudeček, Pavel Humhal, Karel Hyliš, Josef Istler, Dana Jandová, Ota Janeček, František Janoušek, Vladimír Janoušek, Stanislav Ježek, Ellen Jilemnická, František Kaván, Jaroslav Klápště, Alexey Klyuykov, Ladislava Gažiová, Jan Koblasa, Vladimír Kokolia, Radomír Kolář, Richard Konvička, Jaroslav Kopecký, Jaroslav Kotas, Jan Kotík, Pravoslav Kotík, Alena Kotzmannová, Jiří Kovanda, Radoslav Kratina, Libor Krejcar, Ludvík Kuba, Bohumil Kubišta, Karel Langer, Milan Langer, Jaroslav Chmelík, Miroslav Podhrázký, Otakar Lebeda, Kamil Lhoták, Stanislav Lolek, Julius Mařák, Bohumír Matal, Mikuláš Medek, Jan Merta, Milan Mikuláščík, Otto Mizera, František Muzika, Jiří Načeradský, Jan Nálevka, Augusta Nekolová / Gusta Nekolová-Jarešová, Karel Nepraš, Pavel Nešleha, Arnošt Paderlík, Zdeněk Palcr, Jaroslav Panuška, Jaroslav Paur, Jaroslava Pešicová, Jiří Petrbock, Maxmilián Pirner, Jan Preisler, Antonín Procházka, Luděk Rathouský, Michal Reiniš, Milan Ressel, Michael Rittstein, Zdeněk Rykr, Dorota Sadovská, Zorka Ságlová, Augustin Ságner, Jaroslava Severová, Josef Scheiwl, Zdeněk Sklenář, Antonín Slavíček, Otakar Slavík, Jan Smetana, Dana Sokolová, Jiří Sopko, Karel Souček, Vít Soukup, Čestmír Suška, Vladimír Sychra, Josef Šíma, Josef Škoda, Václav Špála, Vladimír Škoda, Kateřina Štenclová, František Štorek, Jan Štursa, Václav Tikal, Margita Titlová Ylovsky, Antonín Tomalík, Toyen / Marie Čermínová, Antonie S. Urbanová, Josef Váchal, Markéta Vaňková, Eva Vejražková, Aleš Veselý, Ivan Vosecký, Jaroslav Vožniak, Josef Vyleťal, Olga Vyleťalová, Josef Wagner, Alois Wachsmann, Ladislav Zemánek

Galerie moderního umění v Hradci Králové je příspěvkovou organizací Královéhradeckého kraje. Sídli v pozdně secesní budově v historickém centru města. Vznik stálé expozice podpořilo Ministerstvo kultury České republiky a Statutární město Hradec Králové. Část vystavených děl byla zakoupena prostřednictvím Akvizičního fondu Ministerstva kultury České republiky.

Kontakt:

Mgr. Pavla Rousková

PR a doprovodné akce

e-mail: pr@galeriehk.cz

telefon: 720 988 775